

SZAKSZERVEZETI HIRADÓ

I. évfolyam 9-10. szám.

1958. október 25.

VÁLASZTÁSRA KÉSZÜL AZ ORSZÁG - VÁLASZTÁSRA KÉSZÜL KÖNYVTÁRUNK IS.

November 16-án népünk képviselőket választ az országgyűlésbe és a tanácsokba. Igazi képviselőket, dolgozó embereket a munkások, parasztek és értelmiségiek soraiból. Olyan embereket, akiket képességeik, tetteik, a munkás-paraszt hatalomhoz való hűségük tesz alkalmassá arra, hogy a dolgozó népet képviselhessék.

Ez a választás azonban - melynek még csak előkészületei folynak - ennél többet jelent. Kifejezője lesz, mert életünk, munkánk is bizonyosága annak, hogy népünk a békét és nem a pusztulást akarja, hogy hisz a szocialista jövőben és bizik a munkás-paraszt hatalomban s annak vezetőjében, a pártban.

Ez a hit és bizalom indít bennünket is, az Országos Széchényi Könyvtár dolgozóit, hogy részt kérjünk a választás előkészületeiben.

Módszertani Osztályunk egy választási útmutató összeállításával és kiadásával segíti az ország könyvtárainak ilyen irányú munkáját. Kiadtak egy választási szöveggyűjteményt is "A választási küzdelmek történetéből" címen, mellyel nem csak a könyvtárakat, hanem a TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT szervezeteit is ellátták. E kiadványok sok száz példányt kellő időre pedig egy olyan sokszorosító műhelyben készítették el, ahol a korszerű gépek és felszerelés hiányát csak a beosztottak odaadása és helytállása pótolta.

Önmagunk és olvasóink felé kívánunk segítségül lenni annak a kiállításnak megrendezésével, mely a "Széchényi Könyvtártól a Nemzeti Könyvtárig" címen könyvtárunk fejlődését és a kultúrforradalomban betöltött szerepét akarja megmutatni. Keresztury Dezső irányításával nem egy-két dolgozó "hivataltól", hanem önkéntesen igen sokan dolgoznak, terveznek és gyűjtenek, hogy ez a kiállítás valóban hiven tükrözze vissza könyvtárunk múltját és jelenét.

Hiszük, hogy ezzel a munkánkkal is elősegítjük annak a választásnak sikerét, mely tovább fogja szilárdítani hazánkban a munkás-paraszt hatalmat a béke és a szocializmus ügyét.

A SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁG ÜLÉSÉNEK ANYAGÁBÓL:

Az SZB október 1-i ülésén a július-szeptember hónapok munkatervének végrehajtását tárgyalta meg. Intézkedett az egyes szakszervezeti csoportoknál időközben megüresedett helyettes-bizal-

mi helyek betöltéséről. Ennek alapján a szakszervezeti csoportok helyettes-bizalmiaknak a következőket választották meg: Olvasószolgálat - dr. FERENCZYNE WENDELIN LIDIA, Könyvtárközi kölcsönzés és Zárt anyag csoport - KEMPFNER PÁLNÉ, Múzeum p. takarítók csoportja - JÁVOR ISTVÁN.

Az okt. 8-i ülés anyagának ismertetésével részben lapunk más helyén részben a következő számban foglalkozunk.

SZÉLJEGYZETEK

"KÖNYVTÁRUNK TÖRTÉNETÉBŐL" c. cikkünknek margójára

Lapunk előző számában könyvtárunk történetéből a könyvkötészet multját idéztük. Távol állt tőlünk az a szándék, hogy a tervezett cikksorozat keretében könyvtárunk történetét kívánjuk feldolgozni. Ugy véltük és abban egyet is értünk a Módszertani Osztály tagjainak véleményével, hogy "a könyvtár történetének feldolgozása hasznos kezdeményezés, de megfelelő színvonalu feldolgozása a Magyar Könyvszemlébe való". [A Módszertani Osztály szakszervezeti csoportértekezletén ugyanis ez a vélemény alakult ki.]

DE - és ebben különbözik véleményünk - NEM FELESLEGES a napi események sodrában is EMLÉKEZNI S EMLÉKEZTETNI A MULTRA, felmérni azt, hogy MIT JELENTETT NÉPI DEMOKRÁCIÁNK 14 ESZTENDEJE és mit jelentenek MAI LEHETŐSÉGBINK A MULTHOZ VISZONYITVA. Tervezett cikksorozatunknak ugyanis -függetlenül a könyvtár történetének nagyon is időszerűvé váló feldolgozásától - ez a lényege.

Mi ugyanis úgy gondoljuk, hogy MÁSKÉPPEN LÁTJA könyvtárunk mai problémáit az, aki nemcsak a ma kérdéseit és nehézségeit nézi, de ismeri a multat is és nem téveszti szem elől eddigi eredményeinket. Mert aki ma pl. egyre növekvő feladataink ismeretében azt igényli, hogy újabb dolgozókat kapjon a könyvtár - nyilván gondolkodba esik, ha tudja azt, hogy a mai közel 300 dolgozóval szemben pl. 1938-ban mindössze 55 dolgozója volt könyvtárunknak. Vagy fiatal munkatársaink sok, mindenről másképpen vélekedhetnének, ha idősebb munkatársaik töltet beszélnének a multról, saját fiatalságukról. Feltehetően másképpen és helyesebben értékelnék a máit, ha pl. önmagukat azokkal az idősebb munkatársakkal hasonlíthatnák össze, akik a multban szerencsésnek tartották magukat, amikor díjtalan gyakornokoskodás után végre könyvtári státusba kerülhettek. De így lehetne sorolni vég nélkül a példákat.

Ennek a gondolatnak jegyében jött létre Intézetvezetésünknek az az elhatározása is, hogy még ebben a hónapban KIÁLLÍTÁSON MUTATJA BE KÖNYVTÁRUNK FEJLŐDÉSEST, mindazt könyvtárunk életéből, amit népi demokráciánk tett lehetővé. És ezt szolgálja az a BARÁTI ÖSSZEJÖVETTEL is, melyen könyvtárunk régi és új dolgozóinak képviselői mondják el emlékeiket és tapasztalataikat.

Szakszervezeti Bizottságunk reméli, hogy ez az alkalom is újabb kifejezője lesz népi demokráciánk mellett való állásban, annak az erkölcsi és politikai egységnek, melyet szakszervezetünk eddig is szolgálni kívánt munkájával.

K Ö N Y V T Á R U N K É L E T É B Ő L

AZ OSZK KOLLÉGIUMÁNAK ÜLÉSÉRŐL JELENTJÜK:

A Kollégium okt. 9-i ülésében - munkarendjének megfelelően - a következő kérdésekkel foglalkozott: "A könyvtártudományi dokumentáció jelen helyzete és fejlődésének lehetőségei", "A bibliográfiai munka feladatai az OSZK-ban" és az "OSZK tudományos kiadványterve".

A KOLLÉGIUM A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI DOKUMENTÁCIÓ-ra vonatkozó előterjesztést általánosságban fogadta el és a részletes program kidolgozásával a - januárban megalakuló - Könyvtártudományi és Módszertani intézetet bízta meg. Ezzel kapcsolatosan a jelenlegi sokszorosító-üzem korszerűsítési tervének kidolgozására a Módszertani Osztály és a Gazdasági Hivatal kapott megbízást.

Részletesen tárgyalta a Kollégium a BIBLIOGRÁFIAI MUNKA FELADATAI-nak kérdését. Ezzel kapcsolatos fontosabb határozatait: A bibliográfiák kumulációi fotooffset-eljárással készülnek. - A Magyar Nemzeti Bibliográfia szerkesztését jan-tól a Bibliográfiai Osztály végzi, a vezetésben azonban továbbra is részt vesznek az eddigi szerkesztők. Ezzel kapcsolatosan a kötelező példányok feldolgozását a Könyvfeldolgozó Osztálytól a Bibliográfiai Osztály veszi át. - A retrospektív nemzeti bibliográfiáknál az 1921-1944 időszakot összefoglaltnak kell kiadni, melyek így egy egész történelmi korszakról nyújtanak könyvészeti áttekintést.

Sajnálattal állapította meg a Kollégium, hogy az OSZK TUDOMÁNYOS KIADVÁNYTERVE megfelelő anyagi eszközök hiányában az 1959. évben sem valósítható meg elgondolásaink szerint. A rendelkezésre álló igen szerény keretek között is azonban biztosította a KÖNYVTÁR ÉVKÖNYVÉNEK megjelenését. Az évkönyv szerkesztőbizottságának tagjai: BÉLLÉY PÁL, DEZSÉNYI BÉLA, BURZSA SÁNDOR, GORIUPP ALIZ, JURÁSZNÉ, HAJDY HELGA, KERESZTURY DEZSŐ. A szerkesztőbizottság munkájának irányításával a Kollégium DEZSÉNYI BÉLA elvtársat bízta meg.

A továbbiakban a Kollégium az 1959. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI ELŐTERV-et, majd az előterjesztett ÚJÍTÁSI JAVASLATOK-at tárgyalta meg. Az elfogadott újítási javaslatokat külön cikkben ismertetjük.

MÓDSZERTANI OSZTÁLYUNK MUNKÁJÁRÓL

Összel, az olvasószolgálat "csúcsforgalmi" időszakában mindig megnövekednek a MÓDSZERTANI OSZTÁLY feladatai. Ez évben fontos politikai és könyvtárügyi események szaporították a teendőiket.

Választásokra készül az ország és ezzel kapcsolatban a könyvtárakra is fontos feladatok várnak. A Módszertani osztály ÜEMUTATÓ összeállításával segítette a könyvtárakat. Ennek sikerére jellemző, hogy második kiadásban is meg kellett jelentetni, mert nem csak az osztály hálózatához tartozó, de a szakszervezeti és Szabó Ervin kerületi könyvtárak is igényelték.

Ugyanosa a választások előkészítését szolgálta egy szöveggyűjtemény megjelentetése. "A VÁLASZTÁSI KÜZDELMEK TÖRTÉNETÉBŐL" címmel, minthogy az előbbi Utmutató kiegészítéséért, a szükséges nagy példányszám és a szokottnál sokkal nagyobb terjedelem komoly feladatokat rótt az egész osztályra, de különösen a sokszorosító üzem dolgozóira, ZÖLD JÁNOSNÉ, MARTON ISTVÁN, GALGÓCZI LAJOSNÉ és HORVÁTH LAJOSNÉ áldozatkész munkája, a munkaidőn is túlmenő szorgalma és odaadása lehetővé tette, hogy a kiadványok időre elkészüljenek. Ez utóbbi kiadvánnyal egyébként nem csak a könyvtárakat, de az ország összes TIT szervezeteit is elláttuk.

A falu könyvtárügyében korszakos jelentőségű a FALUSI KÖNYVTÁRAK TANÁCSI KEZELÉSBE ADÁSA, melyet a jövő évtől kezdve három megyében hajtának végre. DZT A NAGY ÁTALAKÍTÁST A MÓDSZERTANI OSZTÁLY A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTERIUMMAL KÖZÖSEN KÉSZÍTETTE ELŐ. Két Utmutató jelent meg, egy az érdekelt megyék megyei és járási, egy pedig a tanácsosításra kerülő községek könyvtárai számára. Ez utóbbi egyben kezelési szabályzatot is tartalmaz. Az osztály dolgozói személyesen is részt vettek a szervezeti és pénzügyi előkészítésben.

Ezen soronkívüli, tehát munkatervbe nem illeszthető feladatok mellett az osztály tovább folytatta rendes munkáját. Dolgozói résztvettek megyei könyvtárak [Miskolc, Pócs] és a Szabó Ervin Könyvtár felülvizsgálatában, könyvtárakat instruáltak, szerkesztették kiadványainkat [Könyvtári Figyelő, Könyvtártudományi Fordítások Jegyzéke], sajtó alá rendezik az Országos Könyvtárügyi Tanács Kiadványait, stb.

AZ OSZTÁLY TEVÉKENYSÉGE nem szembetűnő, u.n. "mutatos" munka, mert nem az OSZK-án belül, hanem AZ ORSZÁG KÖNYVTÁRAINAK ÉLETÉBEN TÜKRÖZŐDIK.

H I R E K A K Ö N Y V T Á R D Ó L

"A SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRTÓL A NEMZETI KÖNYVTÁRIG"
kiállítás és könyvtárunk dolgozóinak baráti találkozója.

F. HÓ 27-ÉN, HÉTFŐN NEGYED 6 ÓRAKOR Könyvtárunk Vezetősége, MSZMP szervezete és Szakszervezete a PUSKIN U. DISZTEREMBEN a könyvtár dolgozói részére BARÁTI ÖSSZEJÖVETELT rendez.

Megnyitó beszédet tart JÓBORU MAGDA, könyvtárunk főigazgatója.
Előadók: DÜRZSA SÁNDOR, GORIUP ALIZ, JUHÁSNÉ, HAJDU HELGA és RÁCZNÉ, VARRÓ JUDIT.

Az összejövetel keretében kerül bemutatásra a "SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRTÓL A NEMZETI KÖNYVTÁRIG" o. könyvtárunk múltját és jelenét dokumentáló kiállítás. A kiállítást KERESZTURY DEZSÓ irányításával rendezik.

Az összejövetelen a szakszervezet vendégül látja a könyvtár dolgozóit.

LEGYÜNK OTT MINDNYÁJANI

A SZERZEMÉNYI OSZTÁLY a kölcsönzést szolgáló, u.n. kettőspont-raktár anyagának feldolgozását befejezte. Kb. 20,000 kötetnyi vegyes elfekvő anyagból eca 3 000 kötet legolvasmányosabb irodalmat válogattak ki.

A kölcsönözhető anyag valamennyi művének megállapították a raktári számát és számsorrendben helyezték el a Puskin-utcai dupluraktár emeletén. Most már csak a KÖNYVFELDOLGOZÓ OSZTÁLYON és a TÁJÉKOZTATÓ SZOLGÁLATON mulik, hogy a könyvek minél előbb olvasók kezébe juthassanak.

A visszamaradt 25 000 kötet egy része kiiktatás után átkerült a Könyvelosztóhoz, más része a Nemzetközi Cseréhez, egy része pedig OSZK tartalék-ill. segédkönyvtári anyagként maradt meg. [PETHES IMRÉNÉ]

KÜLFÖLDI KÖNYVTÁROK LÁTOGATÁSA KÖNYVTÁRUNKBAN.

Az elmúlt hónapban jugoszláv könyvtárosok keresték fel a Nemzetközi Kapcsolatok Osztályát.

Az újvidéki Filozófiai Fakultás Magyar Tanszékének docense, dr PENAVIN OLGA "gazdag" tapasztalatokra tett szert, miután a Könyvelosztó anyagából és új kiadású magyar könyvekből nagyobb tétel kiadványt biztosított könyvtára részére.

A muraszombati könyvtár vezetője HRADIL kartárs néhány konkrét kívánsággal, elterjesztése mellett köszönetét fejezte ki az OSZK folyamatos küldeményeiért.

Mindkét könyvtárnak jelentős magyar olvasótábora van és a velük való kapcsolat fontos magyar kulturális érdekeket szolgál. [B.O.]

MUNKATÁRSAINK IRÁSAIBÓL:

A NÉPSZABADSÁG szept. 19.-i számában Pándi Pál ismerteti MÁTYÁS FERENC "Csönd és nyugtalanság" o. most megjelent verses-kötetét. Az ismertetés kedvesen bírálja a kötetet, s az ismertetés során bemutatja Mátyás Ferenc egész költészetét. A kötet a Magvető kiadónál jelent meg és az intézeti könyvterjesztésnél is beszerezhető.

A ZENTRALBLATT FÜR BIBLIOTHEKSWESSEN 1957. évi 6. számában jelent meg RÁCZ ARANKA tanulmánya "Széchenyi-Bibliothek und Deutsche Staatsbibliothek" címmel. A tanulmány összehasonlító módszerrel ismerteti a magyar nemzeti könyvtár és a keletnémet állami könyvtár legjellegzetesebb sajátosságait.

A REVUE DE LA DOCUMENTATION, a FID hivatalos folyóirata ez évi 3. számában közli SZEKERES MARGIT cikkét, "Présentation uniforme des noms d'auteurs dans les titres des articles de périodiques," címmel. A cikk a folyóiratoikkak cím és adatfelvételeinek nemzetközi szabványosításával foglalkozik.

OLVASÓINK IRJÁK:

NEMCSAK A TARTALOM, A KERET IS FONTOS! Kollégiumi üléseken, osztályterkezeteken és másutt sok szó esik a könyvtár munkájának továbbfejlesztéséről, színvonalának emeléséről. Eddig azonban, legalább is hivatalosan kevés szó esett arról, hogy a könyvtár külső keretein is javítani kellene.

Ma még mindenfelé nagy a rendetlenség. A látogatót a könyvtárba való belépéskor nem éppen esztétikus látvány fogadja. Fel kellene kérni a Múzeum vezetését pl., hogy a léposházban tárolt különféle ócska butorokat szállítsák el valahová. A hónapokkal előbb felszedett kőpadlókat is vissza lehetne már rakni. Ha már máshol nincs is hely, legalább ott lehetne megfelelő dohányzóhelyiséget kialakítani ülőhelyekkel. Megoldatlan a nagy olvasóterem diszitésének kérdése is. Ezt megfelelő szakemberrel kellene megterveztetni. Ilyen, és ehhez hasonló kérdések vetődtek fel, melyek megoldásra várnak.

KÉRJÜK DOLGOZÓINKAT, szóljanak hozzá a felvetett kérdésekhez. JAVASLATAIKAT várja a Szerkesztőség.

UJ RENDET SZERETNÉNK AZ ISKOLA-VEZETÉSBEN! Ujra és újra felmerülő gondot jelent az azzal megbízott dolgozónak iskolák látogatása esetén vezetőt találni. Valamikor régen a fiatal könyvtárosokból összcsoportoltak ugyan egy vezető gárdát, de "hol van már a tavalyi hé?" Ma már az a helyzet, hogy egy-két állandóan "sorra kerülő" látja el ezt a feladatot, mivel a többiek különböző indokokkal elhárítják a vezetést. Ez pedig előbb-utóbb azzal jár, hogy azok akik jelenleg még vezetnek nem fogják győzni, különösen most, mikor az ilyen irányú kívánságok száma növekedni fog. Éppen ezért a kérdés megoldása, sürgős.

Kérjük a könyvtár Vezetőségét, hogy létesítsen újra egy brigádot, melynek tagjai rendszeresen látnák el ezt a feladatot és segítséget is kapnának munkájukhoz. Ez a munka szerepeljen az illető osztályok tervében is, hogy a ráfordított idő a terv szempontjából se essen ki. [Időközben a Kollégium felkérte Sobestyén Géza h. főigazgató elvtársat e kérdés rendezésére. SZERK.]

A látogatók vezetése nemcsak a könyvtárnak és a látogatóknak, hanem a vezetésre vállalkozóknak is érdeke, mert így behatóbban ismerkedhetnek meg a könyvtár anyagának legértékesebb részeivel, a könyvtár egészének tevékenységével. [SÜVEGES ILONA]

MUTASSÁK BE A DOLGOZÓKNAK AZ UJ MUNKATÁRSAKAT. A Módszertani osztály szakszervezeti csoportja javasolta: Ujítsák fel azt a régi szokást, hogy a könyvtár új dolgozóit végigvezetik a munkahelyeken és bemutatják. Sokan vagyunk, sok az ismeretlen arc - jó volna akár utólag csoportosan is bemutatni az új munkatársakat, Már csak azért is, hogy ők is megismerjék némiképpen a különböző osztályokat.

HIREK SZAKSZERVEZETI ÉLETÜNKBŐL

KÖNYVTÁRUNK DOLGOZÓINAK TÖBB, MINT NEGYEDE vett részt ez évben a szakszervezet és könyvtárunk által biztosított ünlésben.

Szakszervezetünk Társadalombiztosítási Tanácsa ez évben is igyekezett mindent elkövetni, hogy minál több dolgozónk, minél kedvezőbb körülmények között pihenhesse ki az egész évi munka fáradtságát.

Számszerűen 78 dolgozónk, a könyvtár személyi állományának 27 százaléka vett részt szakszervezeti, v. intézeti ünlésben. Hasonlóképpen kedvezményes ünlésben részesült DOLGOZÓINK HOZZÁTARTOZÓI KÖZÜL 82 CSALÁDTAG.

UJ TAGOKKAL GYARAPODOTT SZAKSZERVEZETÜNKBEN: A szakszervezeti tagok sorába léptek: BÉNYÁK Erika [Könyvfeldolgozó Osztály], KEMÉNY Mária [Könyvtárközi kölcsönzés], MENCSIK Pál [Könyvkötészet], VLA. CH Ilona [Hírlaptár], Áltigazos-
lást nyertek: LÉVAY Ferenc [Gyöngyös], dr. SÜKÖSD Gyula [Gazdasági Hivatal].

A kiadásért az OSZK szakszervezeti bizottságának elnöke felel.
Szerk. KOVÁCS JÓZSEF. - Országos Széchényi Könyvtár házi soksz.